

ARTS

Frida Kahlo

Mila Torres

Doctora en Història de l'Art

Frida Kahlo mite o passió, o les dues coses alhora. Quan encara no s'ha estrenat la pel·lícula sobre la vida d'aquesta artista, els amants de l'art estem esperant per veure com es desenvolupa l'acció, com es mostra la vida d'una pintora. I els no tant amants de l'art també sentiran atracció per veure com es desenvolupa una vida plena i tempestuosa allunyada de tota moral estricta i restringida.

Kahlo és portada a la pantalla per la seva compatriota l'artista Salma Hayek que ha lluitat amb força per realitzar aquest projecte i que finalment ha aconseguit una interpretació que l'ha dut a ser nominada al *Globo de Oro*. Dirigida per la directora anglesa Salma Hayek i produïda per Sarah Green. El cartell d'actors el formen artistes de la talla de Geoffrey Rush, Ashley Judd, Antonio Banderas i Ed Norton.

Frida Kahlo (Coyoacán 1907- id 1954) va tenir una vida plena de patiments, als dinou anys tingué un accident que li deixà fortes seqüeles tant físiques com psíquiques que la van fer passar per més de trenta operacions. En concret, el 17 de setembre de 1926, quan anava acompanyada del seu nuvi Alejandro Gómez Arias viatjant en autobús, aquest va col·lidir amb un tramvia, com a conseqüència se li va trencar la columna per tres llocs, així com la clavícula, tres costelles, la cama, el peu dret i una triple fractura de pelvis. Per si això fos poc, l'any 1932 tingué un avortament que li causà un gran impacte emocional. Les llargues temporades que va haver de passar postrada a llit la van fer desenvolupar la pintura. Així va entrar en contacte amb els pinzells i no els va abandonar mai més.

Al llarg de tota la història podem comprovar que quan l'artista pateix és quan l'art surt amb potència cap enfora i aquest patiment pot ser tant físic com psíquic. Una vida interna plena i un cor obert als sentiments provoquen que l'escriptor escrigui, que el pintor pinti, que el músic compongui. La sensibilitat ceguda als més diversos factors emergeix imparable.

Kahlo necessitava expressar els seus sentiments i les seves experiències més íntimes, per això pintava amb força, pintava a crits, pintava exultant, pintava amb colors brillants.

Pintora amb un estil molt personal que va viure a l'ombra artística de Diego Rivera, però que finalment ha sigut reconeguda com a una de les grans pintores de la història de l'art.

En les seves obres s'interessà per la tradició del seu país i l'intentà reflectir tant des del punt de vista temàtic, que es pot apreciar en els retrats de nens, com estilístic esforçant-se en pintar d'una manera ingènua com es feia en l'època anterior

a la conquesta. També va significar el naixement de la tradició surrealista. Per tant, en ella conflueixen dos dels grans signes de la pintura contemporània.

Va ser André Breton, un dels pares del surrealisme, qui quan va descobrir l'obra de Frida la va considerar com a surrealista espontània. Cosa que ella, al final de la seva vida va negar, dient al respecte: "...pensaron que yo era surrealista, pero no lo fui. Nunca pinté mis sueños, sólo pinté mi propia realidad". Però, el surrealisme el que volia era la comprensió de l'home en la seva totalitat, i l'obra de Kahlo és això el que fa, és la comprensió de la seva vida no només en la seva materialitat, sinó també en el seu subconscient. En la definició dels propòsits del grup surrealista que va fer André Breton, es defineix la pintura d'aquesta artista: tot deu estar presidit per "l'automatis-

Frida Kahlo.
Henry Ford Hospital. 1932

me psicològic pur" i "pel dictat del pensament", i, com a conseqüència d'això, l'obra surrealista ha de presentar sempre "una mancança de tot control exercit per la raó" i que deu estar "fora de tota preocupació estètica o moral".

Tot això és el que reflecteixen els seus autoretrats i escenes de la seva vida expressades amb una forta càrrega simbòlica, com *Frida i l'avortament* de 1932 i *Henry Ford Hospital* de 1932. Obres quasi sempre de petit format, perquè era amb el que podia treballar amb més facilitat quan es trobava al llit. Les seves creacions com les dels surrealistes aconsegueixen torbar a l'espectador ja que són un exponent de l'infinit angoixant de l'inconscient i de la soledat.

Kahlo va produir durant la seva carrera artística unes 175 pintures, la major part d'elles autoretrats.

Va exposar només en tres ocasions, a Nova York a la Julien Levy Gallery el 1938; a París en l'exposició "Mexique" que organitzà Breton amb obres prehistòriques, exvots, fotografies de Manuel Alvarez Bravo i divuit quadres de Frida; i a la galeria d'Art Contemporani de Ciutat de Mèxic a l'abril de 1953. Un any després va morir. La seva casa de Coyoacán va ser transformada en Museu i porta el seu nom. Les seves obres han sigut declarades tresors nacionals pel Govern mexicà.

A l'octubre de 1990 es va publicar al "The New York Times" un article titulat "Defecto congénito" en el que se li penjaven quatre etiquetes d'identitat a Frida Kahlo per fer-la més vendible: hispana, bisexual, invàlida i artista. Què serà el que ha portat a realitzar la pel·lícula sobre Frida? Segur que la darrera etiqueta no.